

A borpiac közös szervezése A támogatási programról szóló jelentés

Tagállam: Magyarország (HU)
Időszak: 2012-2013. (2009-2013. pénzügyi évek)
A benyújtás időpontja: 2014. március 1.
Felülvizsgálat száma: 5

A. Átfogó értékelés:

A nemzeti támogatási program támogatásai a 2009-2013. pénzügyi évek során elősegítették a magyar szőlő-bor szektor versenyképességének javítását. Ahogy azt a támogatási programunkban is jeleztük, a versenyképességünket alapvetően a minőségi alapanyagot adó, és gazdaságosabban művelhető ültetvények számának növelése jelenti. Ezen túlmenően – a rendelkezésre álló keretekhez mérten – a pincék technológiai fejlesztése is hozzájárult a versenyképességünk növeléséhez.

A versenyképességünk javulását alátámasztja, hogy az elmúlt időszakban sikerült exportpiacainkat megőrizni, értékben növelni, még úgy is, hogy az elmúlt évek kedvezőtlen évjáratái miatt a termésmennyiség az 5 éves átlagos mennyiséget nem érte el.

A támogatások túlnyomó többsége (84%-a) a termelés szerkezetének megújítását szolgálta a szőlő szerkezetátalakítás és -átállítás intézkedésen keresztül. További 8%-ot fordítottunk a beruházások támogatására. A keret 5%-a szolgálta a melléktermékek ellenőrzés melletti kivonásának egy eszközét: a lepárlás támogatását. A keret fennmaradó részét (3%) a borok alkoholtartalom-növelésének, valamint a szeszesital-piac ellátását szolgáló lepárlás támogatására fordítottuk.

Magyarország a számára előirányzott keretet közel 100%-ban felhasználta. A hatékony és minél teljesebb felhasználást nagyban segítette a kisebb módosításokat, átcsoportosításokat rugalmasan kezelő jogszabályi háttér és bizottsági gyakorlat.

B. A javasolt intézkedések végrehajtásának feltételei és eredményei

c) Szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása a 11. cikk szerint

A végrehajtás feltételei:

1. A támogatott tevékenységek:
 - a. fajtaváltás, ideértve az átoltással történő fajtaváltást is,
 - b. a szőlőültetvények áttelepítése,
 - c. a szőlőültetvény támrendszerének létesítése (a 2011. évben benyújtott, jogorvoslati eljárás miatt elhúzódnó kérelmek esetében),
2. A támogatás igényléséhez borvidéki tervet, illetve ennek megfelelő egyéni tervet kellett készíteni.
3. A támogatási minden esetben átalányösszeg volt, amelyet szakmai szervezetek által elkészített, és a kifizető ügynökség (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal) által

ellenőrzött számítások alapján a Vidékfejlesztési Minisztérium határozott meg rendeletben.

4. Az MVH elsőként a beérkező egyéni terveket bírálta el a beérkezés sorrendjében.

A támogatás igénylésével kapcsolatos egyéb feltételeket a szőlőültetvények szerkezetátalakítására és -átállítására vonatkozó szabályozásról szóló 161/2008. (XII. 18.) FVM rendelet, valamint a szőlőültetvények szerkezetátalakításához és -átállításához a 2012/2013 borpiaci évtől igényelhető támogatás feltételeiről szóló 142/2012. (XII. 27.) VM rendelet tartalmazza.

Eredmények:

1. A kifizetett kérelmek száma

Tevékenység megnevezése	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
Fajtaváltás	268	436	558	887	900	3049
Ültetvény áttelepítése	440	721	659	1249	1030	4099
Ültetvény támrendszerének létesítése	252	617	685	317	5	1876
Ültetvény támrendszerének korszerűsítése	34	54	24	-	-	112
Összesen:	994	1828	1926	2453	1935	9136

2. Támogatásban részesített terület nagyság (ha)

Tevékenység megnevezése	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
Fajtaváltás	336,4026	562,7504	802,7966	978,1325	1198,174	3878,256
Ültetvény áttelepítése	682,7556	1029,217	1037,814	1769,725	1445,718	5965,229
Ültetvény támrendszerének létesítése	216,8594	47,7087	1026,509	383,0034	20,7551	1694,836
Ültetvény támrendszerének korszerűsítése	24,8242	745,5896	39,1133	-	-	809,5271
Összesen:	1260,842	2385,266	2906,233	3130,861	2664,647	12347,85

3. A kifizetett támogatás összege (euró)

Tevékenység megnevezése	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
Fajtaváltás	4247253,00	5960792,05	8090926,80	9408495,85	10738192,04	38445659,74
Ültetvény áttelepítése	8423924,00	9516841,51	9008254,36	14648748,75	11754402,59	53352171,21
Ültetvény támrendszerének létesítése	1176579,00	108408,47	4321806,25	1582409,24	99393,48	7288596,44
Ültetvény támrendszerének korszerűsítése	67096,92	3522914,64	90028,29	-	-	3680039,85
Összesen:	13914852,92	19108956,67	21511015,70	25639653,84	22591988,11	102766467,24

g) Vállalkozásokba történő beruházások a 15. cikk szerint

A végrehajtás feltételei:

1. A támogatás igénylésének feltételei:

- a. támogatás kizárólag olyan új gép vásárlásához volt nyújtható, amely javítja a vállalkozás összeteljesítményét
 - b. támogatás csak a gépkatalógusban szereplő, a kérelmező 100%-os tulajdonában álló, 2 évnél nem idősebb berendezésre, gépre volt igényelhető
2. A kérelmek benyújtásának ideje:
- a. a 2011. pénzügyi évben: 2010. október 25. és 2011. március 31. között,
 - b. a 2012. pénzügyi évben: 2011. október 25. és 2012. március 31. között,
 - c. a 2013. pénzügyi évben: 2012. november 5. és 2012. december 14. között.
3. A támogatás összege:
- a. a 2011. pénzügyi évben:
 - i. az egy kérelmező által igényelhető támogatási összeg legalább 1 000 000 Ft, legfeljebb 400 000 000 Ft lehetett,
 - ii. a támogatási intenzitás KKV esetében 30%, nagyvállalat esetében 20% volt.
 - b. a 2012. pénzügyi évben:
 - i. az egy kérelmező által igényelhető támogatási összeg legalább 1 000 000 Ft, legfeljebb 400 000 000 Ft lehetett,
 - ii. a támogatási intenzitás KKV esetében 40%, nagyvállalat esetében 20% volt.
 - c. a 2013. pénzügyi évben:
 - i. azon kérelmezők esetében, amelyeknél a megelőző évi árbevétel eléri az 50 000 000 Ft-ot, az egy kérelmező által igényelhető támogatási összeg legalább 1 000 000 Ft, legfeljebb 100 000 000 Ft lehetett,
 - ii. azon kérelmezők esetében, amelyeknél a megelőző évi árbevétel nem éri el az 50 000 000 Ft-ot, az egy kérelmező által igényelhető támogatási összeg legfeljebb 100 000 000 Ft lehetett,
 - iii. a támogatási intenzitás KKV esetében 40%, nagyvállalat esetében 20% volt.

Eredmények:

	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
Kifizetett kérelmek száma (db)			46	106	146	298
Kifizetett támogatás összege (euró)			1 062 870	2 619 272	5 738 995	9 421 137
A támogatott beruházások értéke (euró)			3 542 900	6 548 181	14 360 487	2 4451 568

Állami támogatás: nem volt

h) A 16. cikk szerinti melléktermék-lepárlás

A végrehajtás feltételei (megjelölve a támogatás mértékét):

A támogatás mértéke:

Szőlőtörkölyből lepárolt nyersalkohol esetén: 1,1 EUR/%vol./hl;

Borseprőből lepárolt nyersalkohol esetén: 0,5 EUR/%vol./hl.

A végrehajtás főbb feltételei:

1. A támogatást csak a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által a 123/2008. FVM rendelet 17. § (1) bekezdése szerint jóváhagyott, illetve a 2013. pénzügyi évtől a

70/2012. VM rendelet 11. § (1) bekezdése szerint bejelentést tevő lepárlóüzem igényelhetette, amely borászati melléktermékből ipari célú nyers alkoholt állít elő.

2. Támogatás a
 - a. a 2009-2012. pénzügyi években a 123/2008. FVM rendelet 10. §-a szerint átvett borászati melléktermékekből, illetve a 123/2008. FVM rendelet 3. § (4) és (5) bekezdése alapján leadott borból (a továbbiakban: bor)
 - b. a 2013. pénzügyi évtől a 70/2012. VM rendelet 9-10. §-ai szerint átvett borászati melléktermékekből, illetve a 70/2012. VM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján leadott borból (a továbbiakban: bor)
 lepárlással előállított ipari célú nyers alkohol mennyisége alapján volt igényelhető.
3. Nem lehetett igényelni támogatást azon alkoholmennyiség után, amely meghaladja azoknak az adott borpiaci évben termelt borok alkoholtartalmának 10 százalékát, amelyek termelése során keletkezett melléktermékek, illetve borok támogatott lepárlás útján kerülnek megsemmisítésre.
4. A lepárlóüzem havonta legfeljebb egy alkalommal benyújtott, egy időszakra vonatkozó támogatási kérelem alapján volt jogosult támogatásra.
5. Egy támogatási kérelemnek legalább egy teljes naptári hónap alatt előállított ipari célú nyers alkohol mennyiségre kellett vonatkoznia.
6. A támogatási kérelem benyújtásának legkorábbi időpontja az adott borpiaci év október 5-e, legkésőbbi időpontja pedig
 - a. a 2009-2012. pénzügyi években ugyanazon borpiaci év július 5-e,
 - b. a 2013. pénzügyi évben ugyanazon borpiaci év augusztus 30-a volt.
7. Az MVH a támogatási kérelmeket a beérkezés sorrendjében bírálta el.

A végrehajtás egyéb feltételeit

- a 2009-2012. pénzügyi évek vonatkozásban a szőlőfeldolgozás és a borkészítés során keletkező melléktermékek támogatással történő lepárlásának feltételeiről szóló 13/2009. (II. 27.) FVM rendelet,
- a 2013. pénzügyi év vonatkozásában a szőlőfeldolgozás és a borkészítés során keletkező melléktermékek kivonásáról és támogatással történő lepárlásáról szóló 70/2012. (VII. 16.) VM rendelet

tartalmazza.

Eredmények:

1. A kivont melléktermék mennyisége

A melléktermék típusa	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
Szőlőtörköly (t)	41402,07	33251,02	16635	26277,11	17363,79	134929
Borseprő (hl)	154373,7	133469,9	63324	99697,26	50583,7	501448,5
Bor (hl)			601,4			601,4

2. Az előállított ipari célú nyers alkohol mennyisége (hektoliterfok)

A melléktermék típusa	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
Szőlőtörköly	1 259 284	1 004 271	471 925	515 934	503 974	3 755 388
Borseprő	1 228 054	1 047 230	472 523	464 945	391 256	3 604 009
Bor			5 418			5 418
Összesen:	2 487 338	2 051 501	949 866	980 879	895 230	7 364 815

3. A kifizetett támogatás összege (euró)

A melléktermék típusa	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
Szőlőtörköly	1 385 213	1 104 692	519 117	567 527	554 371	4 130 920
Borseprő	577 791	523 625	236 262	232 473	195 628	1 765 779
Bor			2 709			2 709
Összesen:	1 963 004	1 628 317	758 088	800 000	749 999	5 899 408

i) A szeszestial-piac ellátását szolgáló lepárlás a 17. cikk szerint

A végrehajtás feltételei (megjelölve a támogatás mértékét):

A támogatás célja a szakmai szervezetek által jelzett szeszestial-piaci kereslet kielégítéséhez szükséges bormennyiség biztosítása. Az intézkedést két borpiaci évben, összesen három ütemben hajtottuk végre, az alábbi táblázatban meghatározott feltételekkel:

	2008.		2009.	
			I. ütem	II. ütem
A támogatás összege	1 588 euró/ha		1 260 euró/ha	1 465 euró/ha
Korlátozások	Csak 2008-ban szüretelt szőlőből készült bor lepárlására igényelhető támogatás		Csak 2009-ben szüretelt szőlőből készült bor lepárlására igényelhető támogatás	
A kérelem benyújtásának első napja	2009. május 11.		2009. november 10.	2010. február 5.
A kérelem benyújtásának utolsó napja	2009. május 25.		2010. január 10.	2010. március 24.
A lepárlóüzembe történő beszállítás utolsó napja	2009. július 15.		2010. május 15.	2010. július 25.
A lepárlás utolsó napja	nincs meghatározva		2010. május 31.	2010. július 31.
A feltételeket tartalmazó jogszabály	a szeszestial-piac ellátását szolgáló borlepárlás támogatásainak feltételeiről szóló 60/2009. (V. 8.) FVM rendelet		a szeszestial-piac ellátását szolgáló újbor lepárlásához a 2009/2010. borpiaci évben nyújtott támogatás feltételeiről szóló 135/2009. (X. 14.) FVM rendelet	a szeszestial-piac ellátását szolgáló bor lepárlásához a 2009/2010. borpiaci évben nyújtott támogatás feltételeiről szóló 9/2010. (II. 4.) FVM rendelet

A támogatással hektáronként legalább 70, de legfeljebb 84 hektoliter bort lehetett lepárolni, melynek alkoholtartalma nem lehetett kevesebb, mint 840 hektoliterfok

A végrehajtás egyéb feltételei:

1. A támogatásban részesített szőlőterület nagyságának meghatározásához szükséges iratokat (szőlő származási bizonyítvány) mellékelni kellett a támogatási kérelemhez.

2. Az MVH a támogatási kérelmeket a beérkezés sorrendjében bírálja el.

Eredmények:

	2008.	2009.		Összesen
		I. ütem	II. ütem	
Kifizetett kérelmek száma (db)	14	18	17	49
Kifizetett támogatási összeg (euró)	437 802,34	868 784,62	888 392,57	2 194 979,53
A lepárolt borok termőterületének nagysága (ha)	347,46	689,5116	606,4113	1 643,3829

k) Sűrített szőlőmust használata a 19. cikk szerint

A végrehajtás feltételei (megjelölve a támogatás mértékét):

A támogatás mértéke:

Sűrített szőlőmust felhasználása esetén 1,699 EUR/% vol/hl,

Finomított szőlőmust sűrítmény felhasználása esetén: 2,206 EUR/% vol/hl.

A végrehajtás főbb feltételei:

1. A támogatás igénylésének előzetes feltétele volt, hogy a kérelmező:
 - a. a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal formanyomtatványát és
 - b. a kérelmező nevére szóló, a művelet napját megelőző harminc napnál nem régebbi, a felhasznált sűrített szőlőmustra vagy finomított szőlőmust-sűrítményre vonatkozó, a borászati hatóság által kiállított minősítési bizonylat másolatát
 a művelet megkezdését megelőző második nap 12 óráig az MVH részére telefax útján benyújtja.
2. Az MVH a támogatási kérelmeket a beérkezés sorrendjében bírálta el.

Eredmények:

	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
Kifizetett kérelmek száma (db)	24	21	15	53		113
Kifizetett támogatás összege (euró)	611393,3	519169,4	474750,3	393520,8		1998833,7
Felhasznált anyagok						
- sűrített szőlőmust	1826,22	1447,36	0	0		3273,58
- finomított szőlőmust-sűrítmény	4257,53	3611,86	4116,51	3440,38		15426,28
Javított termékek mennyisége (hl)	126539,1	141213,6	130695,7	98446,55		496895,1

C. Következtetések (és adott esetben a tervezett módosítások)

A szőlő-bor nemzeti támogatási program hatékonyabb végrehajtásával kapcsolatos észrevételeinket az elmúlt 5 év során folyamatosan közöltük a Bizottsággal, amely azokat jelentős mértékben el is fogadta. Ezt a támogatási keret közel 100%-os kihasználása is mutatja.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy folytatni kell az ültetvények korszerűsítését, mert versenyképességünkre ez az intézkedés van leginkább hatással.

A 2014-2018-as támogatási időszak intézkedéseit már úgy terveztük, hogy a korábbi években megfogalmazott következtetéseinket figyelembe vettük.